

รูปแบบการนำเสนอบทความแนวปฏิบัติที่ดี ประจำปีการศึกษา 2568

ชื่อเรื่อง/แนวปฏิบัติที่ดี การส่งเสริมการศึกษาเพื่อสร้างรายได้ระหว่างเรียนและสมรรถนะจำเป็นที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการให้แก่ผู้เรียนในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี

แผนการจัดการความรู้ที่ 3 ด้านบริการวิชาการและหารายได้

สังกัด คณะศิลปศาสตร์

ชื่อ-นามสกุล ผู้นำเสนอ นายฐกร อ่วมสถิตย์

หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ 088 162 5950

1. บทนำ

(เขียนให้กระชับ ชี้ให้เห็นความสำคัญ ประเด็นปัญหาของกระบวนการเดิม หรือแรงบันดาลใจในการพัฒนา)

การพัฒนาคนเป็นรากฐานแห่งการพัฒนาสังคม หากคนดีสังคมก็ดี การพัฒนาคนที่เป็นมาตรฐานของชาติคือให้คนในชาติได้รับการศึกษา โดยพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา, 2542) หมวดที่ 1 มาตราที่ 6 กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญาความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และมาตรา 7 กล่าวว่า “ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นในมาตรา 8 กล่าวถึงหลักในการจัดการจัดการศึกษาไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง”

ปัญหาการศึกษาของไทยคือยังมีเด็กจำนวนมากอยู่นอกระบบการศึกษา โดยเด็กและเยาวชนในช่วงอายุ 3-18 ปี ไม่มีชื่ออยู่ในระบบการศึกษาในปี 2567 มากถึง 982,304 คน และอยู่ในช่วงวัยของการศึกษาภาคบังคับถึงเกือบครึ่ง คือ 387,591 คน (กสศ., 2568) การหลุดออกนอกระบบของเด็กและเยาวชนมีสาเหตุที่หลากหลายหนึ่งในสาเหตุสำคัญคือปัญหาด้านค่าใช้จ่าย ซึ่งแม้ว่าประเทศไทยจะมีนโยบายเรียนฟรี 15 ปี แต่ในทางปฏิบัติยังไม่สามารถครอบคลุมค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการเข้ารับการศึกษาได้ทั้งหมด โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายแฝง ทำให้นักเรียนในครัวเรือนยากจนยังคงมีภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาสูงถึง 6,600 บาทต่อคนต่อปี

สถานการณ์ดังกล่าวยังสอดคล้องและเชื่อมโยงกับความเหลื่อมล้ำในการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาที่โรงเรียนขนาดเล็กซึ่งมีจำนวนเกินครึ่งของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งหมดและส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล มักได้รับงบประมาณอุดหนุนรายหัวไม่เพียงพอ เนื่องด้วยสูตรการจัดสรร

งบประมาณเป็นการจัดสรรแบบอุดหนุนรายหัวในอัตราที่เท่ากัน โดยไม่ได้พิจารณาถึงความจำเป็น ต้นทุนคงที่ และ ต้นทุนดำเนินการที่โรงเรียนต้องแบกรับในสัดส่วนที่ไม่เท่ากัน จึงทำให้โรงเรียนขนาดใหญ่สามารถบริหาร งบประมาณได้มีประสิทธิภาพมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ต้องเผชิญกับภาระต้นทุนต่อหัวที่สูงกว่า

นอกจากนี้ ยังมีปัญหาการขาดแคลนครู ทำให้เกิดการสอนแบบคละชั้นในโรงเรียน ส่งผลต่อเนื่องไปยัง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนจากโรงเรียนขนาดเล็กและครัวเรือนยากจนจึงมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ขาดแคลนและไม่ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง ยังจำกัดกรอบแนวคิดแบบ เดิโตของเด็ก ทำให้ขาดแรงจูงใจในการเรียนต่อและพัฒนาตนเอง

นอกเหนือจากความท้าทายในเชิงการเข้าถึงการพัฒนาคนของไทยยังเผชิญกับข้อจำกัดในเชิงคุณภาพของ การศึกษาที่ได้รับ โดยพบว่าคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาลดต่ำลงอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนจากผลการ ประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) ปี 2565 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนไทยลดต่ำลงในทุกด้าน โดยคะแนนด้านการอ่านลดลงมากที่สุดถึง 62 คะแนน ขณะที่ด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ลดลง 35 และ 33 คะแนนตามลำดับ แม้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มประเทศ OECD จะลดลงเช่นเดียวกัน แต่คะแนนของไทยลดลงในอัตรา ที่เร็วกว่าช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ทำให้ช่องว่างด้านความสามารถห่างจากค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วมากขึ้น โดยเฉพาะด้านการอ่านที่ช่องว่างเพิ่มขึ้นจาก 55 คะแนน เป็น 97 คะแนน (OECD, 2023) ขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับ ประเทศที่ประสบความสำเร็จอย่างสิงคโปร์ พบว่า ปัจจัยสำคัญที่สร้างความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด คือ บรรยากาศในห้องเรียน การสอนที่เน้นให้เด็กได้คิดวิเคราะห์และลงมือทำด้วยตนเอง รวมถึงความพร้อมของ ทรัพยากรทางการศึกษา

ปัญหาด้านการศึกษายังปรากฏในรูปแบบของเยาวชนที่ไม่ได้อยู่ในการศึกษา[การทำงาน ซึ่งในปี 2567 มี สัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 12.8 โดยมีสาเหตุจากปัญหาเชิงโครงสร้างในระบบการศึกษา ตั้งแต่หลักสูตรการศึกษา ที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการและเงื่อนไขชีวิตของเยาวชน ทำให้เยาวชนขาดแรงจูงใจในการเรียนต่อ ประกอบ กับการแนะนำอาชีพที่ยังเป็นภาระงานครูที่ขาดความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยโรงเรียนในไทยมีเพียงร้อยละ 0.9 ที่มีบุคลากรแนะนำอาชีพโดยตรง เทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศ OECD ที่ร้อยละ 48.8 ทำให้เยาวชนไม่ สามารถเชื่อมโยงเส้นทางการศึกษากับเป้าหมายในอนาคต

ในส่วนของตลาดแรงงานไทย พบว่า สถานการณ์การจ้างงานโดยรวมยังคงมีอัตราการว่างงานอยู่ในระดับ ต่ำ ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถของระบบเศรษฐกิจในการสร้างงานและรองรับแรงงานได้อย่างต่อเนื่อง แม้จะมี จำนวนผู้มีงานทำที่มีรายได้ไม่แน่นอนหรือขาดทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การที่อัตราการว่างงานอยู่ในระดับ ต่ำไม่ได้สะท้อนถึงคุณภาพการจ้างงานที่แท้จริง เนื่องจากปัญหาคrucialยังคงอยู่ที่ลักษณะการทำงานของแรงงาน โดยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 30 ของผู้มีงานทำทั้งหมด มีลักษณะการทำงานนอกระบบ (สสข., 2568) ซึ่งสถานะการทำงานที่ไม่มั่นคง รายได้ไม่แน่นอน และไม่มีหลักประกันทางสังคม อาทิ ประกันสุขภาพหรือ สวัสดิการที่สำคัญ ส่งผลต่อความมั่นคงในการดำรงชีวิตและเพิ่มความเปราะบางทางเศรษฐกิจของครัวเรือน

นอกจากนี้ ยังพบว่าแรงงานบางส่วนเป็นผู้ที่ทำงานต่ำกว่าระดับ (Underemployment) ทั้งในระดับด้าน เวลา คือ ผู้ที่ทำงานน้อยกว่า 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และต้องการทำงานเพิ่ม รวมถึงระดับอาชีพ (Overeducation) คือ ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับการศึกษาที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพนั้น ๆ ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากร มนุษย์อย่างไม่มีประสิทธิภาพ และกระทบโดยตรงต่อผลิตภาพแรงงาน โดยรวม ผู้มีงานทำในประเทศไทยมีผลิต

ภาพแรงงานเฉลี่ยอยู่ที่ 18.5 ดอลลาร์ สรอ. ต่อชั่วโมง ต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้านสิงคโปร์ บรูไน และมาเลเซีย ขณะเดียวกัน ตลาดแรงงานยังต้องเผชิญกับความท้าทายสำคัญจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความต้องการแรงงานของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะความต้องการแรงงานที่มีทักษะด้านเทคโนโลยี เป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคต และความปลอดภัยทางไซเบอร์ (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2568)

หนึ่งในสาเหตุสำคัญที่ส่งผลให้ผลิตภาพแรงงานต่ำคือการที่แรงงานมีทักษะไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน (Skill Mismatch) ทั้งจากการผลิตบัณฑิตที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยเฉพาะในสาขาอุตสาหกรรมเป้าหมาย เช่น อุตสาหกรรมและบริการธุรกิจที่มีความเกี่ยวข้องกับดิจิทัล วิศวกรรมเฉพาะทาง ธุรกิจสุขภาพ ซึ่งกำลังเป็นที่ต้องการกลับขาดแคลน นอกจากนี้ แรงงานส่วนใหญ่ยังขาดทักษะที่จำเป็นต่อโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (Hard Skills) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ความคิดสร้างสรรค์ และความเป็น ผู้นำ (Soft Skills) อีกทั้ง การมีคุณธรรมของประชากรแรงงานลดลง สะท้อนจากผลการสำรวจดัชนีคุณธรรม ปี 2567 ที่มีคะแนนลดลง (3.9 คะแนน จากคะแนนเต็ม 6 คะแนน) โดยเฉพาะด้านวินัยรับผิดชอบ ซึ่งเป็นคุณลักษณะหนึ่งของการสร้างสังคมที่ดี

แม้ว่าการปรับทักษะให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงจะเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นของการเพิ่มผลิตภาพแรงงาน แต่ระบบการพัฒนาฝีมือแรงงานของไทยยังคงเผชิญกับข้อจำกัดในการพัฒนาแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ตั้งแต่ฐานข้อมูลความต้องการทักษะที่ชัดเจนของสถานประกอบการ ความยืดหยุ่นของระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อาทิ พ.ร.บ. ส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 แม้จะมีการปรับปรุงให้รองรับการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ (E-learning) และหลักสูตรการพัฒนาทักษะเดิมที่มีอยู่แล้วหรือสร้างทักษะใหม่ (Upskill/Reskill) มากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติก็ยังมีข้อจำกัดของกระบวนการและขั้นตอนการอนุมัติที่ยังไม่รวดเร็ว รวมถึงการเข้าถึงการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะของแรงงานนอกระบบ โดยเฉพาะกลุ่ม SMEs (กสศ., 2568) ที่ยังขาดแรงจูงใจทั้งในฝั่งนายจ้างที่มองว่าการฝึกอบรมมีต้นทุน และฝั่งลูกจ้างที่ไม่แสดงความสนใจที่จะพัฒนาทักษะ ประกอบกับโครงสร้างค่าจ้างและระบบแรงงานที่ยังไม่มีความยืดหยุ่นและไม่สะท้อนมูลค่าที่แท้จริงของทักษะที่เพิ่มขึ้น (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2569)

ภายใต้บริบทของโลกยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อน อันเป็นผลจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล ปัญญาประดิษฐ์ และเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม ระบบการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวอย่างมีนัยสำคัญ จากการมุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงเนื้อหาไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาในปัจจุบันยังคงประสบปัญหาเชิงโครงสร้างหลายประการ อาทิ การเรียนรู้ที่เน้นการท่องจำ ขาดการเชื่อมโยงกับบริบทจริงของสังคมและชุมชน ผู้เรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง ตลอดจนการขาดกลไกในการรวบรวม ถ่ายทอด และต่อยอดองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ

ในขณะเดียวกัน แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบูรณาการมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกันอย่างสมดุล ซึ่งสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มุ่งเน้นความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี อันเป็นรากฐานสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของบุคคล ชุมชน และสังคมโดยรวม ดังนั้น การ

จัดการศึกษาที่มีคุณภาพในยุคปัจจุบันจึงมิได้จำกัดอยู่เพียงการสร้างผู้เรียนที่มีความรู้เชิงวิชาการเท่านั้น หากแต่ต้องมุ่งพัฒนา “ผู้มีปัญญา” ที่สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีจิตสาธารณะ มีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 และสามารถสร้างคุณค่าให้แก่สังคมได้อย่างยั่งยืน

สำหรับบริบทของพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิถีชีวิตทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย หากได้รับการพัฒนาและต่อยอดด้วยองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมอย่างเหมาะสม จะสามารถยกระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจ สร้างอาชีพ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนได้อย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม ยังพบว่าการจัดการความรู้ในระดับพื้นที่ยังขาดความเป็นระบบ และยังไม่สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และภาคส่วนต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ โครงการส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดองค์ความรู้ คุณลักษณะแห่งผู้มีปัญญา และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 บทบาทสำคัญในฐานะ “กลไกเชิงบูรณาการ” ที่มุ่งปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ทางการศึกษา จากการเน้นการถ่ายทอดความรู้ ไปสู่การสร้างผู้เรียนที่สามารถคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ และประยุกต์ใช้ความรู้ได้จริง โดยอาศัยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ควบคู่กับการยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นฐานในการพัฒนา นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่ เพื่อสร้างฐานรากที่มั่นคงในการพัฒนาผู้เรียนและชุมชน อันจะนำไปสู่การยกระดับกลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีอย่างยั่งยืนในระยะยาว

2. การเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของมหาวิทยาลัย

(ระบุมความเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลของมหาวิทยาลัยให้ชัดเจน)

การส่งเสริมการศึกษาเพื่อสร้างรายได้ระหว่างเรียนและสมรรถนะจำเป็นที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการให้แก่ผู้เรียนในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นการส่งเสริมการศึกษาให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ คุณลักษณะแห่งผู้มีปัญญาที่ทรงคุณค่าต่อสังคม มีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 สู่การเปลี่ยนแปลงในยุคพลวัตแห่งอนาคตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์ที่ช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม บนฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการสร้างฐานรากที่มั่นคงเพื่อยกระดับกลไกการขับเคลื่อนสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ในยุทธศาสตร์ที่ 1 ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านเทคโนโลยีที่มีสมรรถนะตามความต้องการของภาคประกอบการ และสร้างนวัตกรรมที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศโดยมีเป้าประสงค์คือพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพและเทคโนโลยีที่มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของภาคประกอบการ โดยสอดคล้องทั้งกลยุทธ์ที่ 1.1 พัฒนาหลักสูตรที่มีสมรรถนะตามความต้องการของภาคประกอบการ และกลยุทธ์ที่ 1.2 พัฒนาศักยภาพของกำลังคนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตามตารางที่ 1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงความเชื่อมโยงของโครงการกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของมหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์	ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของมหาวิทยาลัย		
	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	กลยุทธ์
เพื่อพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะทักษะชีวิตและวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 รวมถึงการรับรอง	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ผลิตและพัฒนา กำลังคนด้านเทคโนโลยีที่มีสมรรถนะ ตามความต้องการของภาค	เป้าประสงค์ที่ 1 พัฒนา กำลังคนด้านวิชาชีพและ เทคโนโลยีที่มีสมรรถนะตรง	กลยุทธ์ที่ 1.1 พัฒนาหลักสูตรที่มี สมรรถนะตามความต้องการ ของภาคประกอบการ

มาตรฐานวิชาชีพและสมรรถนะตามความต้องการของสถานประกอบการ	ประกอบการ และสร้างนวัตกรรมที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ	ตามความต้องการของภาคประกอบการ	
เพื่อผลิตและพัฒนาคนให้มีทักษะชีวิตและวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 มีมาตรฐานวิชาชีพและสมรรถนะตามความต้องการของสถานประกอบการ	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านเทคโนโลยีที่มีสมรรถนะตามความต้องการของภาคประกอบการ และสร้างนวัตกรรมที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ	เป้าประสงค์ที่ 1 พัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพและเทคโนโลยีที่มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของภาคประกอบการ	กลยุทธ์ที่ 1.2 พัฒนาศักยภาพของกำลังคนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม
เพื่อให้ผู้เรียนใช้นวัตกรรมนำผลผลิตจากหลักสูตรมาต่อยอดสู่การใช้ชีวิตในการพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการสร้างอาชีพสร้างรายได้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนได้	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านเทคโนโลยีที่มีสมรรถนะตามความต้องการของภาคประกอบการ และสร้างนวัตกรรมที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ	เป้าประสงค์ที่ 1 พัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพและเทคโนโลยีที่มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของภาคประกอบการ	กลยุทธ์ที่ 1.1 พัฒนาหลักสูตรที่มีสมรรถนะตามความต้องการของภาคประกอบการ กลยุทธ์ที่ 1.2 พัฒนาศักยภาพของกำลังคนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม

3. วิธีการดำเนินงาน

(อธิบายกระบวนการ และระบุการใช้เครื่องมือการจัดการความรู้ (KM Tools) ที่นำมาใช้จริง พร้อมแสดงหลักฐานการเผยแพร่)

ตารางที่ 2 กระบวนการ เครื่องมือการจัดการความรู้ และหลักฐานการเผยแพร่ในการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่	การดำเนินงาน	ผู้ดำเนินงาน/ผู้มีส่วนร่วม	KM Tools	หลักฐานการเผยแพร่
1	ศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นในการจัดโครงการ	ผู้รับผิดชอบโครงการ	- Need Analysis - SWOT Analysis - Knowledge Identification	- รายงานการวิเคราะห์ความต้องการ - แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์
2	ประชุมวางแผนคณะกรรมการดำเนินโครงการภายใน	คณะกรรมการ	- Brainstorming - Mind Mapping - Meeting KM	- รายงานการประชุม - แผนดำเนินงาน
3	กำหนดแผนขั้นตอนการดำเนินโครงการ	คณะกรรมการ	- Process Mapping - Knowledge Mapping	- แผนผังโครงการ - เอกสารแผนปฏิบัติการ
4	ประชุมการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการร่วมกับภาคีเครือข่าย	คณะกรรมการและภาคีเครือข่าย	- Community of Practice: CoP - Stakeholder Engagement	- บันทึกข้อตกลง (MOU) - ภาพกิจกรรม/รายงานประชุม
5	พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะทักษะชีวิตและวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 รวมถึงการรับรองมาตรฐานวิชาชีพและสมรรถนะตามความต้องการของสถานประกอบการ	คณะกรรมการและภาคีเครือข่าย	- Best Practice - Benchmarking - Lesson Learned	- หลักสูตรที่พัฒนาแล้ว - คู่มือ/เอกสารประกอบหลักสูตร
6	นำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน	คณะกรรมการ ภาคีเครือข่าย ผู้เรียน	- Action Learning - Project-based Learning - Coaching & Mentoring	- แผนการจัดการเรียนรู้ - ภาพกิจกรรม/คลิปวิดีโอ
7	ประเมินผลสมรรถนะผู้เรียนและการนำหลักสูตรไปใช้	คณะกรรมการ ภาคีเครือข่าย ผู้เรียน	- After Action Review: AAR - Evaluation Tools - Reflection	- รายงานผลการประเมิน - แบบประเมิน/ผลสัมฤทธิ์
8	นำผลการประเมินปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	คณะกรรมการ	- Lesson Learned - PDCA	- รายงานปรับปรุงหลักสูตร - หลักสูตรที่พัฒนาแล้ว
9	นำผลผลิตและผลลัพธ์จากหลักสูตรมาต่อยอดสู่การใช้ชีวิตในการพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	คณะกรรมการ ภาคีเครือข่าย ผู้เรียน	- Knowledge Transfer - Innovation Lab - Digital Platform	- ผลิตภัณฑ์/นวัตกรรม - สื่อออนไลน์/เพจ/เว็บไซต์

ขั้นตอนที่	การดำเนินงาน	ผู้ดำเนินงาน/ ผู้มีส่วนร่วม	KM Tools	หลักฐานการเผยแพร่
	และการสร้างอาชีพสร้างรายได้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน			
10	บันทึกข้อมูล ประเมิน สรุป และรายงานผล	คณะกรรมการ ภาควิชา เครือข่าย ผู้เรียน	- Knowledge Repository - Documentation - Reporting System	- รายงานฉบับสมบูรณ์ - ฐานข้อมูลองค์ความรู้

4. ผลและอภิปรายผลการดำเนินงาน

(อธิบายผลกระทบที่เกิดประโยชน์คุณค่า หรือนวัตกรรมที่ช่วยแก้ปัญหาหรือพัฒนาระบบเดิม รวมถึงระบุปัจจัยความสำเร็จและอุปสรรคที่พบ)

จากการดำเนินโครงการส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดองค์ความรู้ คุณลักษณะแห่งผู้มีปัญญา และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยบูรณาการการจัดการความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม บนฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าโครงการสามารถสร้างผลลัพธ์เชิงประจักษ์ทั้งในระดับผู้เรียน ระบบการศึกษา และชุมชน ดังนี้

4.1 ผลลัพธ์เชิงผู้เรียน

ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านสมรรถนะอย่างชัดเจน โดยเฉพาะทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การคิด วิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการพัฒนานวัตกรรมหรือผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน อีกทั้งผู้เรียนมีคุณลักษณะของ “ผู้มีปัญญา” เพิ่มขึ้น เช่น ความรับผิดชอบ ความมีวินัย จิตสาธารณะ และความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

4.2 ผลลัพธ์เชิงระบบการศึกษา

การนำกระบวนการจัดการความรู้มาใช้ ทำให้เกิดการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีความเป็นระบบมากขึ้น โดยเฉพาะการสร้างและใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะที่เชื่อมโยงกับความต้องการของสถานประกอบการ ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้เปลี่ยนจากรูปแบบเน้นการถ่ายทอดความรู้ไปสู่การเรียนรู้เชิงรุกและการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน นอกจากนี้ยังเกิดองค์ความรู้ที่สามารถใช้เป็นต้นแบบและขยายผลได้ในอนาคต

4.3 ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

โครงการก่อให้เกิดนวัตกรรมและผลผลิตจากการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้จริงในชุมชน เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น การสร้างอาชีพ และการเพิ่มรายได้ให้กับผู้เรียนและชุมชน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และภาคประกอบการ

4.4 นวัตกรรมที่เกิดขึ้น

โครงการได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการด้วยนวัตกรรมที่มีลักษณะเด่น คือ การใช้ KM เป็นกลไกหลักในการสร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ การเชื่อมโยงการเรียนรู้กับบริบทจริงของชุมชน การพัฒนาผู้เรียนสู่การเป็นผู้สร้างนวัตกรรม ซึ่งนวัตกรรมดังกล่าวสามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่อื่นได้ และเป็นต้นแบบของการพัฒนาการศึกษาที่ตอบโจทย์การพัฒนาที่ยั่งยืน

4.5 ปัจจัยความสำเร็จ

การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ทั้งสถานศึกษา ชุมชน และสถานประกอบการ การใช้กระบวนการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การสนับสนุนจากผู้บริหารและนโยบายของมหาวิทยาลัย การออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและลงมือปฏิบัติจริง และการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นเครื่องมือในการพัฒนา

4.6 อุปสรรคและข้อจำกัด

ความแตกต่างด้านศักยภาพของผู้เรียนและความพร้อมของสถานศึกษา ข้อจำกัดด้านทรัพยากร เช่น งบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์เทคโนโลยี การปรับตัวของครูผู้สอนต่อรูปแบบการเรียนรู้ใหม่ การขาดความต่อเนื่องในการมีส่วนร่วมของบางภาคส่วน ข้อจำกัดด้านเวลาในการดำเนินโครงการและการติดตามผลระยะยาว

5. การพัฒนาต่อยอดและความยั่งยืน

(อธิบายแนวทางการขยายผลและวิธีการที่จะทำให้องค์ความรู้นี้ไม่สูญหายไปจากองค์กร)

เพื่อให้การดำเนินโครงการส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดองค์ความรู้ คุณลักษณะแห่งผู้มีปัญญา และทักษะในศตวรรษที่ 21 สามารถสร้างผลกระทบอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โครงการได้กำหนดแนวทางการพัฒนาต่อยอดในเชิงระบบ ครอบคลุมทั้งระดับผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน และเครือข่ายความร่วมมือ ดังนี้

5.1 การพัฒนาระบบคลังความรู้และแพลตฟอร์มดิจิทัล

โครงการได้พัฒนาค้นคว้าองค์ความรู้ดิจิทัลเพื่อรวบรวมองค์ความรู้ Best Practice บทเรียนที่ได้รับและนวัตกรรมจากการดำเนินงานในรูปแบบฐานข้อมูลออนไลน์ ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา โดยมีการออกแบบให้เป็นระบบเปิดเพื่อให้ครู ผู้เรียน และชุมชนสามารถนำไปใช้และต่อยอดได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้องค์ความรู้ไม่สูญหาย และเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

5.2 การพัฒนาหลักสูตรและขยายผลเชิงพื้นที่

หลักสูตรฐานสมรรถนะที่พัฒนาขึ้นจะถูกนำไปปรับใช้ในสถานศึกษาอื่นในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี และขยายสู่เครือข่ายระดับภูมิภาค โดยมีการออกแบบให้ยืดหยุ่นตามบริบทของแต่ละพื้นที่ รวมถึงพัฒนาเป็นหลักสูตรระยะสั้นเพื่อรองรับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย เช่น เยาวชนนอกระบบ แรงงาน และผู้ประกอบการในชุมชน

5.3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างยั่งยืน

โครงการมุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย สถานศึกษา ชุมชน และสถานประกอบการ เพื่อร่วมกันพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม และทักษะอาชีพ โดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ร่วมกันอย่างชัดเจน และพัฒนากลไกการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัด Community of Practice และการทำ MOU เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

5.4 การต่อยอดสู่การสร้างอาชีพและนวัตกรรม

ผลผลิตจากการเรียนรู้ เช่น ผลิตภัณฑ์ นวัตกรรม หรือบริการ จะได้รับการต่อยอดสู่เชิงพาณิชย์ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและแพลตฟอร์มออนไลน์ในการสร้างรายได้ ซึ่งจะช่วยยกระดับเศรษฐกิจฐานราก และลดปัญหาความยากจนในระยะยาว

5.5 การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

โครงการยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นฐานในการพัฒนา โดยเน้นการสร้าง ความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาชุมชนและ ประเทศในระยะยาว

5.6 การพัฒนากลไกติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

มีการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลแบบต่อเนื่อง โดยใช้เครื่องมือ KM เช่น AAR และ PDCA เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงาน ปรับปรุง และยกระดับคุณภาพของโครงการอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการจัดทำ ฐานข้อมูลเพื่อติดตามผลลัพธ์ระยะยาว ทั้งด้านผู้เรียน การจ้างงาน และการพัฒนาชุมชน

6. บทสรุป

(สรุปความสำเร็จเพื่อการพัฒนาตนเอง และเสนอแนวทางการท้าทายในอนาคต)

โครงการส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดองค์ความรู้ คุณลักษณะแห่งผู้มีปัญญา และทักษะใน ศตวรรษที่ 21 ได้แสดงให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมว่า การศึกษาสามารถเป็นกลไกสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทั้งระดับ บุคคล ชุมชน และสังคมได้อย่างแท้จริง เมื่อมีการบูรณาการการจัดการความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เข้ากับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นระบบ

ผลการดำเนินงานสะท้อนถึงการเปลี่ยนผ่านจากผู้เรียนที่รับความรู้ไปสู่ผู้เรียนที่สร้างองค์ความรู้และ นวัตกรรม ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้จริง ลดช่องว่างระหว่างการศึกษาและ ตลาดแรงงาน พร้อมทั้งเสริมสร้างคุณลักษณะของพลเมืองที่มีคุณภาพ มีความรับผิดชอบต่อสังคม และสามารถ พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ในระดับชุมชน โครงการได้ก่อให้เกิดการสร้างคุณค่าใหม่จากทุนทางสังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ่าน กระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับบริบทจริง ส่งผลให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก การสร้างอาชีพ และการ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีอย่างเป็นรูปธรรม

อย่างไรก็ตามความท้าทายในอนาคตคือการขยายผลสู่ระดับที่กว้างขึ้น การพัฒนาศักยภาพครูและ บุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และการสร้างกลไกความร่วมมือที่เข้มแข็งและต่อเนื่องในทุกภาค ส่วน เพื่อให้การพัฒนานี้ไม่เป็นเพียงโครงการระยะสั้น แต่เป็นระบบการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน

7. บรรณานุกรม

- (รวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ผู้เขียนได้ใช้อ้างอิงในการเขียนผลงานการจัดการความรู้)
- กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2568). การพัฒนาทักษะ Upskill-Reskill แรงงานและผู้ศึกษา นอก ระบบ. <https://www.eef.or.th/fund/support-poor-students>.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2568). ผลิตภาพแรงงานไทย. <https://www.ftpi.or.th/about/our-journey>.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กระทรวงศึกษาธิการ : กรุงเทพมหานคร .
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2569). ร่างกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 14. <https://14thplan.nesdc.go.th>.

(แบบหลักฐานเพิ่มเติม เช่น คู่มือ, แผ่นพับ เพื่อประกอบการพิจารณา)

[illegible]

ภาพที่ 1 แพลตฟอร์มหลักสูตรฐานสมรรถนะทักษะชีวิตและวิชาชีพในศตวรรษที่ 21

นวัตกรรมแพลตฟอร์มซื้อขายออนไลน์ E-commerce (Electronic Commerce) โดยนำผลผลิตจากหลักสูตรมาต่อยอดสู่การใช้ชีวิตในการพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการสร้างอาชีพสร้างรายได้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนได้

นวัตกรรมการสร้างสร้างสรรค์ของคนดีในท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี
ให้ทรงคุณค่าและยกระดับภูมิปัญญาผ่านกลไกระบบการศึกษา
เพื่อการพัฒนาสู่สากลอย่างยั่งยืน

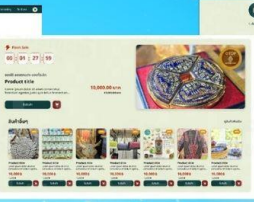
แพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าและบริการ

ของดีจากคนดีในท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรีให้ทรงคุณค่าและยกระดับภูมิปัญญา
ผ่านกลไกระบบการศึกษาเพื่อการพัฒนาสู่สากลอย่างยั่งยืน

<https://meesukdee.com>

OUTPUT OUTCOME IMPACT

"รากฐานของการพัฒนา
อย่างยั่งยืน
ที่เริ่มต้นจากคน
และภูมิปัญญา"

"พอมีข้าว ไร่ข้าวไร่
พอมีปลา ไร่ปลาไร่
พอมีคนดี ไร่คนดี
พอมีสังคมดี ไร่สังคมดี"

"การพัฒนาประเทศ
สามารถเริ่มต้น
จากท้องถิ่น
อย่างมีคุณค่า
และมีศักดิ์ศรี"

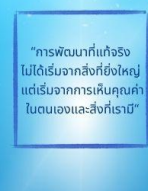

"ท้องถิ่นไม่ได้เป็นเพียง
พื้นที่รองรับนโยบาย
จากส่วนกลาง
แต่กลายเป็นพื้นที่
สร้างสรรค์องค์ความรู้
และนวัตกรรม"

"การพัฒนาที่แท้จริง
ไม่ได้เริ่มจากสิ่งที่ยิ่งใหญ่
แต่เริ่มจากการเห็นคุณค่า
ในตนเองและสิ่งที่เรามี"

"การพัฒนาประเทศ
สามารถเริ่มต้น
จากท้องถิ่น
อย่างมีคุณค่า
และมีศักดิ์ศรี"

Faculty of Liberal Arts: Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi ☎ 035-709-208 🌐 <https://arts.rmutsb.ac.th>

ภาพที่ 2 นวัตกรรมแพลตฟอร์มซื้อขายออนไลน์ E-commerce Meesukdee